

Çka është sigurimi?

Marrja sigurimit është një proces me të cilin një person, i quajtur mbajtës i policës, në këmbim të një pagese i kalon një kompanie të sigurimit rrezikun e humbjes që do donte ta shmangte, e cila quhet Primi Sigurimit. Njerëzit përdorin sigurimin për tu mbrojtur nga rreziku i humbjes së mundshme, por të pasigurt. Mbajtësi i policës zotohet për një kosto të ditur (primi) në këmbim që kompania e kontraktuar e sigurimeve të mbulojë shpenzimet më të mëdha, në rast të një ngjarje të padëshirueshme.

Llojet e Sigurimit: ka shumë lloje të ndryshme të sigurimit. Njerëzit mund të sigurohen kundër pothuajse çdo rreziku të mundshëm - me një çmim. Më poshtë janë katër llojet kryesore të sigurimit që shumica e njerëzve i konsiderojnë dhe rreziqet kryesor që janë duke u siguruar ndaj secilës prej tyre.

Llojet e Sigurimit	Lloji i rrezikut të mbuluar
Sigurimi i jetës	Vdekje e hershme
Sigurimi i automjeteve	Aksident apo vjedhje
Sigurim i pronës	Zjarr apo dëme të tjera të pronës
Sigurimi i aksidenteve dhe shëndetësore	Në rast të sëmundjes dhe aksidentit personal

Polica Sigurimit: Mbajtësi i policës do të marrë një kontratë, zakonisht të quajtur si polica e sigurimit, që do të përcaktoj kushtet e policës dhe rrethanat në të cilat i/e siguruari/a do të kompensohet. Polica gjithashtu mund ti listojë lirimet apo përjashtimet të cilat nuk do të kompensohen. Për shembull, polica sigurimit shëndetësor shpesh liston si përjashtim kompensimin në rast të sëmundjes apo dëmtime të vetë-shkaktuara ose nga pjesëmarrja në aktivitete të rrezikshme, si lëshimi me parashutë.

Personi duhet ta lexoj policën me kujdes para se ta nënshkruaj. Policat e sigurimit mund të jenë komplekse dhe shumë mbajtës të policave mund të mos i kuptojnë të gjitha tarifat, mbulueshmërinë dhe përjashtimet në policës. Duhet t'i kushtoni vëmendje të veçantë përjashtimeve. Aty mund të përfshihen disa nga rreziqet e rëndësishme dhe kompania e sigurimeve nuk do ti kompensojë mbajtësit e policës edhe në qoftë se ata pësojnë dëme të konsiderueshme.

Natyra e sigurimit: Ngjarjet që kompanitë private të sigurimit zakonisht i sigurojnë, shpesh kanë karakteristikat e mëposhtme:

- **Numri i madh:** Ka një numër të madh të personave të ekspozuar ndaj të njëjtit rrezik. Kjo i mundëson që kompanisë që të përhap koston e rrezikut mbi një numër të madh të njerëzve;
- **Humbja e ditur:** madhësia e humbjes, nëse ngjarja e cila ka ndodhur tashmë dihet. Nëse madhësia e humbjes nuk është e ditur me siguri të arsyeshme, kompania e sigurimit do të ketë vështirësi në vendosjen e një primi të përshtatshëm;
- **Ngjarjet e rastësishme:** ngjarja, nëse ndodh, është "ngjarje e rastësishme", nëse mbajtësi i policës nuk mund të përcaktojë ose ndikojë në ngjarje. Nëse mbajtësi i policës e shkakton ngjarjen, si për shembull përmes vënies së qëllimshme të zjarrit, zakonisht sigurimi shfuqizohet;
- **Mundësia e një humbje të konsiderueshme:** Humbja duhet të jetë relativisht e madhe për bartësin e policës. Nëse humbja që vjen nga një ngjarje e padëshirueshme është e ulët, atëherë për personin është

më mirë që të "vetë-sigurohet". Në disa fusha, të tilla si sigurimi shëndetësor, shpesh përdoret një përzjerje e të dyjave. Duke u dakorduar me atë që quhet zbritje, personi pajtohet të siguroj veten e tij për ngjarje të vogla mjekësore, të tilla si vizitat e rastit tek mjeku. Sa më e madhe të jetë zbritja, aq më e ulët është primi. Çfarë personi siguron janë shpenzimet e mëdha mjekësore që mund të jenë të vështira për tu financuar;

- **Primet e përballeshme:** në qoftë se primi është relativisht i lartë në krahasim me madhësinë e humbjes potenciale me të cilën mbajtësi i policës mendon që mund të përballet, ai mund të vendosë që "vetë-sigurimi" është një alternativë më e mirë për të;
- **Rreziku i kufizuar i humbjeve shumë të mëdha:** ngjarje të caktuara, të tilla si tërmetet, nëse do të ndodhin, mund të sjellin humbje shumë të mëdha, pasi që do prekin një numër të madh të njerëzve në të njëjtën kohë. Shpeshherë nevojitet një formë e sigurimit nga qeveria në këto lloje të fushave, pasi që rreziku është shumë i koncentruar dhe i paparashikueshme që një kompani private të ofrojë sigurim kundrejt tij.

Sigurimi përfshin fondet e grumbulluara nga primet e paguara nga shumë mbajtës të policave për të paguar humbjet që një pjesë e vogël e tyre do ti pësoj. Jo të gjithë mbajtësit e policës do të ketë një aksident apo të sëmuren në të njëjtën kohë. Sa më i madh të jetë numri i personave të siguruar për të njëjtin lloj të rrezikut, aq më shumë ata mund të përfitojnë nga "ligji i numrit të madh", duke shpërndarë rrezikun e tyre dhe duke ulur primet për secilin mbajtës individual të policës.

Është e arsyeshme që njerëzit të sigurohen kundër disa prej rreziqeve më të mëdha me të cilat ballafaqohen në jetë, pasi që sigurimi mund ti ndihmojë familjet dhe individët të përgatiten dhe të kompensojnë ndikimin e ngjarjeve të padëshirueshme në pozicionin e tyre financiar. Nëse një person është i pasiguruar, ngjarjet e padëshirueshme si sëmundjet, humbja e pasurisë nga zjarri apo një aksident i madh trafiku mund të dëmtojë madje edhe të shkatërrojë situatën financiare të personit apo familjes.

Si vendosin kompanitë e sigurimit mbi primet që do të ngarkojnë? Kompanitë e sigurimit zakonisht përdorin personat e quajtur aktuarët për t'i ndihmuar ata në vendosjen e primeve. Aktuarët përdorin statistika të ngjarjeve të kaluara dhe probabilitetin e ngjarjeve të ardhshme për të vlerësuar shkallën e kërkesave të ardhshme, duke përcaktuar kështu një primë që i lejon kompanisë të përmbush këto kërkesa dhe prapë të ketë fitim. Sa më shumë të ketë mundësi që të ndodh një ngjarje e padëshirueshme ,aq më i lartë do të jetë primi.

Një person, për të vendosur se me cilën kompani të sigurimeve të marrë policën e

sigurimit, ai duhet të marrë parasysh primet relative që ata do t'i ngarkonin. Por ky nuk është i vetmi element që duhet të marrë parasysh në zgjedhjen e një kompanie sigurimi. Ata duhet të marrin parasysh qëndrueshmërinë financiare të kompanisë (një kompani e dobët mund të mos jetë në gjendje të paguaj kompensimin, kur mbajtësi i policës ka të drejtë për kompensim) dhe të dhënat e kaluara të kompanisë për pagimin e kërkesave në kohë.

